

Rundskriv - Serie R

Rundskriv serie R (regelverk) erstatter tidligere serie F. I den nye serie R publiseres også relevante lovendringer og konvensjonsendringer.

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr evt. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformsejere / operatører
- Hov Hovedorganisasjoner
- H.i. Høringsinstanser
- Andre:

Nr.: RSR 08-2021

Dato: 24.06.2021

Saksnr.: 2021/8767 - STL

Opphever:

Referanse til: Forskrift 3. mars 2009 nr. 259 om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt

Rundskrivet innføres i egen tabell i regelverkssamlingen og oppbevares til neste regelverkssamling.

Endring av forskrift om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt

Innledning

Sjøfartsdirektoratet har fastsatt endring i forskrift 3. mars 2009 nr. 259 om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt. Endringen trer i kraft 1. juli 2021.

Høring

Forslaget var på høring i perioden 2. februar til 30. april 2021. Sjøfartsdirektoratet har mottatt 19 høringssvar til forslaget om å fjerne grensen på 10-knop for fører under 16 år.

Merknadene fra høringsrunden og Sjøfartsdirektoratet sine kommentarer til disse er vedlagt i en høringsmatrise.

Nærmere om endringen

I forskrift 3. mars 2009 nr. 259 om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt § 5, står det i dag at båtfører skal være fylt 16 år dersom fritidsbåten kan oppnå større hastighet enn 10 knop (18,5 km/t) ved motordrift, eller har motor med større ytelse enn 10 HK/7,5 kW. Sjøfartsdirektoratet endrer denne bestemmelsen slik at grensen på 10 knop fjernes. Det vil medføre at ny bestemmelse kun sier at båtfører skal være fylt 16 år dersom fritidsbåten har motor med større ytelse enn 10 HK/7,5 kW.

Sjøfartsdirektoratet får hvert år henvendelser angående bestemmelsen om at de under 16 år kun kan føre båter som ikke oppnår en hastighet på mer enn 10 knop. Det har lenge vært en tendens at forhandlere markedsfører små båter med 9,9 HK som ungdomsbåter og at mange foreldre kjøper slike fritidsbåter til sine barn, dette selv om mange av disse båtene har makshastighet over 10 knop. Det er nok flere grunner til at regelverket her ikke følges. Det kan tenkes at en del familier ikke kjenner til begrensningen på 10 knop, og dermed kun forholder seg til grensen på 10 HK. Det er også rimelig å anta at en del familier kjenner til regelverket, men tar et bevisst valg med å ikke følge dette. Sjøfartsdirektoratet mener at dette av mange årsaker er problematisk, spesielt med tanke på signaleffekten det gir de unge når det gjelder respekt for regelverket på sjøen.

Sjøfartsdirektoratet ser at høy hastighet medfører risiko for at uønskede hendelser kan oppstå, og at utfallet av en hendelse i høy hastighet ofte er verre enn andre hendelser.

Ulykkesstatistikken viser likevel at det er få ungdommer eller barn som er involvert i alvorlige ulykker med fritidsbåter med 10 HK eller mindre som oppnår høyere hastighet enn 10 knop. Dette selv om vi vet at det er et relativt høyt antall ungdommer under 16 år som fører slike fritidsbåter. Sjøfartsdirektoratet mener ikke at alle barn og ungdom er skikket til å føre båter i hastighet over 10 knop. Båtføring i slike hastigheter krever mye praktisk øving og tilegnelse av grunnleggende kunnskap. Det vil være særdeles viktig at foresatte gjør en aktiv vurdering av hvilken båt og hvilken hastighet deres barn er i stand til å håndtere. Selv om 10-knops grensen fjernes, gjelder likevel andre bestemmelser. For eksempel sier lov om fritids- og småbåter (småbåtloven) i § 24 følgende om navigering: «*En fritidsbåt skal navigeres slik at det ikke oppstår fare for liv og helse, miljø eller materielle verdier*».

Sjøfartsdirektoratet har vurdert om aldersgrensen for å føre båter med høyere hastighet enn 10 knop heller bør reduseres til for eksempel 12 år istedenfor å fjernes. Argumentet for det ville vært å forhindre at veldig unge barn lovlig kan føre fritidsbåt i hastighet over 10 knop. Direktoratet har kommet til at en slik aldersgrense kan få utilsiktede konsekvenser. For eksempel kan aldersgrensen bli en for stor del av foresatte sin vurdering av når barnet er klar for å føre fritidsbåt som kan oppnå hastighet over 10 knop. Det er som nevnt ønskelig at det aktivt vurderes når barnet er klar for å føre båt i slike hastigheter. Dette på lik linje med vurderinger knyttet til andre risikofylte aktiviteter som barn utfører, som å sykle i trafikken.

Flere av de som henvender seg til Sjøfartsdirektoratet har også ment at det kan være bra for ungdom under 16 år å kunne øve seg med planende fartøy før de fyller 16 år. Etter fylte 16 kan ungdommer etter dagens regler få båtførerbevis, og med det lovlig kunne føre alle fritidsbåter under 15 meter. Sjøfartsdirektoratet ser at overgangen fra å kun ha ført båt i under 10 knop kan bli for stor når personer blir gamle nok til å føre båtførerbevispliktige båter. Direktoratet er dermed enig i at det kan være god læring i å få føre planende fartøy, men med den begrensingen at motor ikke kan ha større ytelse enn 10 HK/7,5 kW.

Sjøfartsdirektoratet vil overvåke om endringen medfører negative konsekvenser, for eksempel økt antall alvorlige ulykker. Ved negative konsekvenser må direktoratet vurdere å gjeninnføre hastighetsbegrensning.

Kommentar til § 1

Virkeområdet i forskrift om krav til minstealder og båtførerbevis mv. er avgrenset til eier og fører av norske fritidsbåter innenfor rikets grenser som har lengde mindre enn 15 meter. Kravet om at fører må ha fylt 16 år for å føre båt som har motor med større ytelse enn 10 hk/7,5 kW fremgår av § 5.

Kommentar til § 5

Bestemmelsen fastsetter en nedre aldersgrense på 16 år for fører av norsk fritidsbåt som har motor med større ytelse enn 10 hk/7,5 kW, men hvor det ellers ikke er krav til båtførerbevis. Det innebærer at førere som har fylt 16 år kan føre båter som har lengde under 8 meter med motorytelse over 10 hk/7,5 kW og inntil 25 hk/19 kW.

Tidligere forskrift hadde krav om minstealder på 16 år også for å førere av norske fritidsbåter som kan oppnå mer enn 10 knop ved motordrift. Dette kravet videreføres ikke.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Sjøfartsdirektoratet vurderer at forslaget ikke får økonomiske eller administrative konsekvenser, verken for fører eller for myndighetene.

Lars Alvestad
fungerende sjøfartsdirektør

Linda Bruås
fungerende avdelingsdirektør

Vedlegg:

Endring av forskrift 3. mars 2009 nr. 259 om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt.

Høringsmatrise